

Spis treści

Przedmowa	V
Wykaz skrótów	XIX
Rozdział I. Prawo karne skarbowe	1
§ 1. Zagadnienia wprowadzające i ogólne	6
I. Separacja prawa karnego skarbowego	6
II. Przedmiot ochrony prawa karnego skarbowego	8
III. Pojęcie przestępstwa skarbowego i wykroczenia skarbowego	9
IV. Specyfika konstrukcji Kodeksu karnego skarbowego	12
§ 2. Przepisy prawa karnego skarbowego	14
I. Źródła prawa karnego skarbowego	14
II. Struktura i konstrukcja przepisów prawa karnego skarbowego	16
III. Wykładnia i analogia w prawie karnym skarbowym	17
IV. Obowiązki przepisów prawa karnego skarbowego w czasie	18
V. Obowiązki przepisów prawa karnego skarbowego w miejscu	20
§ 3. Naczelne założenia odpowiedzialności karnej skarbowej oraz odpowiedzialności za wykroczenie skarbowe	22
I. Odpowiedzialność karna skarbową a odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe	22
II. Czyn zabroniony w prawie karnym skarbowym	23
III. Rodzaje czynów zabronionych	24
IV. Ustawowe znamiona czynu zabronionego	27
V. Społeczna szkodliwość czynu zabronionego	28
VI. Zdolność podmiotu do ponoszenia odpowiedzialności karnej skarbowej	29
VII. Bezprawność czynu zabronionego i kontraty w prawie karnym skarbowym	33
VIII. Kontratyp błędu w prawie karnym skarbowym	34
IX. Jedność i wielość czynów zabronionych	36
X. Zbieg ocen prawnych czynu zabronionego oraz zbieg przepisów	37
XI. Czyn ciągły skarbowy i ciąg przestępstw skarbowych	41
§ 4. Wspólnota (osobowa i rzeczowa) czynu zabronionego	42
I. Stadia realizacji czynu zabronionego	42
II. Sprawstwo i współsprawstwo	44
III. Podżeganie i pomocnictwo	46
IV. Współdziałanie przestępcze a grupa przestępcza	47
V. Recydywa skarbową jako ponowienie czynu zabronionego oparte na jego tożsamości	48
§ 5. Zaniechanie ukarania sprawy	50
I. Zagadnienia wprowadzające	50
II. Czynny żal w prawie karnym skarbowym	50
III. Dobrowolne poddanie się odpowiedzialności	52
IV. Odstąpienie od wymierzenia kary lub środka karnego	56
V. Ekspiacja podatkowa w formie korekty deklaracji podatkowej	58
§ 6. System karania w prawie karnym skarbowym	60
I. Uwagi wprowadzające	60

II. Założenia systemu karania skarbowych czynów zabronionych	61
III. Rygory stosowania kary i środków karnych	62
IV. Ustawowy i sędziowski wymiar kary	63
V. Nadzwyczajne obostrzenie kary	64
VI. Nadzwyczajne złagodzenie kary	67
§ 7. Kary w prawie karnym skarbowym	69
I. Schematy strukturalne sankcji karnych	69
II. Kara grzywny w systemie karania	73
III. Kara ograniczenia wolności	83
IV. Kara pozbawienia wolności w systemie karnym skarbowym	85
V. Kara łączna	86
§ 8. Środki karne w prawie karnym skarbowym	88
I. Zagadnienia wprowadzające	88
II. Przepadek przedmiotów	89
III. Ściągnięcie równowartości pieniężnej przypadku przedmiotów	93
IV. Przepadek korzyści majątkowej i ściągnięcie równowartości pieniężnej przypadku korzyści majątkowej	94
V. Zakaz prowadzenia określonej działalności gospodarczej	96
VI. Zakaz wykonywania określonego zawodu oraz zakaz zajmowania określonego stanowiska	97
VII. Podanie wyroku do publicznej wiadomości	97
VIII. Pozbawienie praw publicznych	98
IX. Środki karne o charakterze probacyjnym	99
§ 9. Środki zabezpieczające w prawie karnym skarbowym	103
I. Uwagi wprowadzające	103
II. Środki zabezpieczające o charakterze leczniczym	104
III. Środki zabezpieczające o charakterze administracyjnym	106
§ 10. Środki kompensacji skarbowej w prawie karnym skarbowym	108
I. Zagadnienia wprowadzające	108
II. Charakter kompensacyjny poszczególnych środków karnych w prawie karnym skarbowym	109
III. Ustawowy obowiązek kompensacji skarbowej	109
IV. Obowiązek zapłaty należności pieniężnej	111
V. Środki karne o charakterze egzekucji pieniężnej	111
§ 11. Odpowiedzialność osób trzecich w prawie karnym skarbowym	112
I. Uwagi wprowadzające	112
II. Odpowiedzialność posiłkowa	113
III. Odpowiedzialność za zwrot korzyści majątkowej	115
IV. Odpowiedzialność podmiotów zbiorowych w kontekście odpowiedzialności karnej skarbowej	117
§ 12. Stratyfikacja rodzajowa skarbowych czynów zabronionych	120
I. Uwarunkowania ogólne dyferencjacji skarbowych czynów zabronionych	120
II. Zróżnicowanie przedmiotowe skarbowych czynów zabronionych	122
§ 13. Przestępstwa skarbowe oraz wykroczenia skarbowe przeciwko obowiązkom podatkowym oraz rozliczeniom z tytułu dotacji lub subwencji	128
I. Zagadnienia wprowadzające	128
II. Istota i charakter podatkowych czynów zabronionych	128
III. Klasyczne przestępstwa podatkowe i wykroczenia podatkowe (art. 54–57 KKS)	129
IV. Utrudnianie procedury opodatkowania (art. 60–62 KKS)	134

V. Przepęstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe polegające na naruszeniu przepisów ustawy o podatku akcyzowym (art. 63–75 KKS)	138
VI. Wyłudzenia zwrotu podatku, dotacji budżetowej, subwencji lub poniesionych wydatków (art. 76–76b i 82 KKS)	151
VII. Służbowe przepęstwa podatkowe i wykroczenia podatkowe (art. 77–81 oraz 83–84 KKS)	155
VIII. Przepęstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe skierowane przeciwko zasadom podatkowym przy podatku od wydobycia niektórych kopalin (art. 75a, 75b, 75c KKS)	160
§ 14. Przepęstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obowiązkowi celnym oraz zasadom obrotu z granicą towarami i usługami	163
I. Istota i charakter celnych czynów zabronionych	163
II. Wyłudzenie pozwolenia celnego (art. 85 KKS)	164
III. Uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności celnej (art. 86–88 KKS)	165
IV. Naruszenie warunków zwolnienia celnego albo zwolnienia od ograniczeń celnych (art. 89 KKS)	169
V. Naruszenie rygorów procedury celnej (art. 90, 93–96 KKS)	170
VI. Paserstwo celne (art. 91 KKS)	174
VII. Narażenie na nienależny zwrot należności celnej (art. 92 KKS)	175
§ 15. Przepęstwa skarbowe oraz wykroczenia skarbowe skierowane przeciwko obrotowi dewizowemu	176
I. Zagadnienia wprowadzające	176
II. Wyłudzenie zezwolenia dewizowego oraz posługiwanie się nim (art. 97 KKS)	178
III. Nielegalny obrót dewizowy i naruszenia ograniczeń dewizowych (art. 100–106d, 106j KKS)	179
IV. Niepoddawanie się kontroli dewizowej (art. 106e, 106f i 106h KKS)	185
V. Uchybienie rygorom dewizowym w zakresie nadzoru (art. 106k–106ł KKS)	186
§ 16. Przepęstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier hazardowych	188
I. Zagadnienia wprowadzające	188
II. Nielegalne urządzenie i prowadzenie gier hazardowych oraz uczestnictwo w nich oraz urządzenie i prowadzenie gier hazardowych bez urzędowych zabezpieczeń (art. 107, 107a, 108, 109 i 110b KKS)	189
III. Nie dopełnienie obowiązku zawiadomienia właściwego organu o zniszczeniu losów lub innych dowodów udziału w określonych grach losowych bądź o zniszczeniu lub kradzieży automatu lub urządzenia do gier (art. 107b i 107c KKS)	193
IV. Nielegalna sprzedaż losów i innych dowodów udziału w grze hazardowej (art. 110 KKS)	194
V. Nielegalna reklama, promocja i informowanie o sponsorowaniu gier cylindrycznych, gier na automatach, gier w karty, gier w kości lub zakładów wzajemnych (art. 110a KKS)	195
VI. Dopuszczenie do popełnienia przepęstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego w zakresie organizacji gier hazardowych przez nie dopełnienie obowiązku nadzoru (art. 111 KKS)	197
Rozdział II. Część wojskowa prawa karnego materialnego	199
§ 17. Uwagi wprowadzające	201
§ 18. Podmiot i przedmiot przepęstwa wojskowego	205

Spis treści

I. Ustawa z 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej	205
II. Ustawa z 11.9.2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych	206
§ 19. Przepisy ogólne Części wojskowej dotyczące żołnierzy	212
§ 20. Przepisy określone w Rozdziałach XXXIX–XLIV KK	241
I. Uwagi wprowadzające	241
II. Przepisy przeciwko obowiązkowi pełnienia służby wojskowej (Rozdział XXXIX KK) i przeciwko zasadom pełnienia służby (Rozdział XLIII KK)	242
III. Przepisy przeciwko zasadom dyscypliny wojskowej i przestępstwa przeciwko zasadom postępowania z podwładnymi	253
IV. Przepisy przeciwko zasadom obchodzenia się z uzbrojeniem i uzbrojonym sprzętem wojskowym oraz przestępstwa przeciwko mieniu wojskowemu	266
Rozdział III. Pozakodeksowe przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	273
§ 21. Porzucenie broni lub amunicji	277
§ 22. Przemieszczenie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego albo amunicji bez wymaganej zgody	289
§ 23. Prowadzenie bez koncesji lub wbrew jej warunkom działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania lub obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją albo wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym	293
§ 24. Sprzedaż osobom niepełnoletnim wyrobów pirotechnicznych wyłączonych spod koncesjonowania lub broni, na posiadanie której nie jest wymagane pozwolenie	301
§ 25. Niedokonanie wymaganych zawiadomień	304
§ 26. Naruszenie przepisów lotniczych	308
I. Uwagi wprowadzające	308
II. Wykonywanie lotu przy użyciu statku powietrznego nieposiadającego wymaganej zdatności do lotów (art. 211 ust. 1 pkt 1 PrLot)	311
III. Wykonywanie lotu przy użyciu statku powietrznego niezgodnie z ograniczeniami określonymi w świadectwie zdatności do lotów (art. 211 ust. 1 pkt 1 <i>in fine</i> PrLot)	312
IV. Używanie na terytorium RP statku powietrznego, który nie posiada ważnego świadectwa zdatności do lotu (art. 211 ust. 1 pkt 2 PrLot)	312
V. Wykonywanie lotu z naruszeniem wymagań dotyczących ochrony środowiska (art. 211 ust. 1 pkt 2a PrLot)	312
VI. Naruszenie przepisów o ratownictwie na lotniskach i ochronie przeciwpożarowej lotnisk (art. 211 ust. 1 pkt 3 PrLot)	313
VII. Wznoszenie przeszkód lotniczych (art. 211 ust. 1 pkt 4 PrLot)	313
VIII. Wykonywanie lotu lub innych czynności bez właściwego dokumentu (art. 211 ust. 1 pkt 5 PrLot)	315
IX. Wykonywanie lotów lub innych czynności lotniczych mimo utraty wymaganej sprawności psychicznej i fizycznej (art. 211 ust. 1 pkt 6 PrLot)	316
X. Niewykonywanie poleceń dowódcy statku powietrznego (art. 211 ust. 1 pkt 7 PrLot)	317
XI. Niewykonywanie poleceń instytucji zapewniających służby ruchu lotniczego oraz cywilnych i wojskowych lotniskowych organów służby ruchu lotniczego (art. 211 ust. 1 pkt 8 PrLot)	317
XII. Wykonywanie wbrew zakazom, lotu próbnego, akrobacyjnego nad osiedlem lub innym skupiskiem ludności (art. 211 ust. 1 pkt 9 PrLot) ..	318

XIII. Dokonywanie, wbrew zakazowi, w czasie lotu zrzutu ze statku powietrznego (art. 211 ust. 1 pkt 9a PrLot)	319
XIV. Prowadzenie bez licencji, zezwolenia lub certyfikatu albo niezgodnie z ich warunkami i ograniczeniami przedsiębiorstwa w zakresie transportu lotniczego (art. 211 ust. 1 pkt 10 lit. a PrLot)	320
XV. Uniemożliwianie lub utrudnianie wykonywanie czynności przez członków Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych (art. 211 ust. 1 pkt 10 lit. b PrLot)	321
XVI. Emitowanie lub powodowanie emisji wiązki lasera lub światła z innych źródeł w kierunku statku powietrznego w sposób mogący stworzyć zagrożenie dla bezpieczeństwa statku powietrznego lub zdrowia załogi i pasażerów na jego pokładzie (art. 211 ust. 1 pkt 12 PrLot)	321
XVII. Dopuszczenie do popełnienia wyżej wymienionych czynów (art. 211 ust. 2 PrLot)	322
§ 27. Zagrożenie bezpieczeństwa lotniczego (art. 212 PrLot)	324
I. Uwagi wstępne	324
II. Wykonywanie lotu przy użyciu statku powietrznego z naruszeniem przepisów dotyczących ruchu lotniczego obowiązującego w obszarze, w którym lot się odbywa (art. 212 ust. 1 pkt 1 lit. a PrLot)	324
III. Przekroczenie granicy państwowej bez wymaganego zezwolenia lub z naruszeniem warunków zezwolenia przez wykonującego lot przy użyciu statku powietrznego (art. 212 ust. 1 pkt 1 lit. b PrLot)	325
IV. Naruszenie zakazów lub ograniczeń lotów w polskiej przestrzeni powietrznej wprowadzone ze względu na konieczność wojskową lub bezpieczeństwo publiczne (art. 212 ust. 1 pkt 1 lit. c PrLot)	325
V. Niestosowanie się do poleceń organów państwa, w którym lot się odbywa, a także poleceń otrzymanych od jego państwowego statku powietrznego, nakazujących lądowanie na wskazanym lotnisku lub inne postępowanie załogi (art. 212 ust. 1 pkt 1 lit. d PrLot)	325
VI. Wnoszenie lub używanie na pokładzie statku powietrznego broni palnej, broni gazowej lub materiałów wybuchowych (art. 212 ust. 1 pkt 2 PrLot)	326
VII. Używanie obowiązujących w ruchu lotniczym znaków i sygnałów do celów niezwiązanych z tym ruchem albo w sposób mogący wprowadzić w błąd organy służby ruchu lotniczego lub załogi statków powietrznych (art. 212 ust. 1 pkt 3 PrLot)	327
VIII. Używanie nadawczych urządzeń radiowych działających w pasmach częstotliwości wyznaczonych dla łączności lotniczej oraz radiolokacji i radionawigacji lotniczej (art. 212 ust. 1 pkt 4 PrLot)	328
IX. Uszkodzenie lub czynienie niezdolnym do użycia lotniska albo znajdujących się na lotnisku lub poza nim urządzeń służących dla potrzeb ruchu lotniczego (art. 212 ust. 1 pkt 5 PrLot)	328
X. Niszczenie lub uszkadzanie statków powietrznych znajdujące się na lotnisku (art. 212 ust. 1 pkt 6)	329
XI. Dopuszczenie do popełnienia wyżej wymienionych czynów (art. 212 ust. 2 PrLot)	329
§ 28. Niezapewnienie fizycznej lub technicznej ochrony obszaru, obiektu, urządzeń lub transportu	331
§ 29. Prowadzenie bez koncesji działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia	334
§ 30. Naruszenie dóbr osobistych przez pracownika ochrony	337

§ 31. Nieusunięcie w terminie określonym w zaleceniu naruszenia przepisów prawa lub nieprawidłowości stwierdzonych w ramach sprawowanego nadzoru nad działalnością specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych	344
§ 32. Udaremnianie lub utrudnianie wykonania kontroli działalności gospodarczej wykonywanej w zakresie usług ochrony osób i mienia (art. 50b OchrOsMU)	346
§ 33. Dopuszczenie do eksploatacji urządzenia technicznego decyzji organu dozoru technicznego	349
I. Uwagi wstępne	349
II. Dopuszczenie do eksploatacji urządzenia technicznego bez otrzymania decyzji organu właściwej jednostki dozoru technicznego o dopuszczeniu urządzenia do eksploatacji lub obrotu (art. 63 ust. 1 pkt 1 DozTechU)	353
III. Dopuszczenie do eksploatacji urządzenia technicznego wbrew decyzji organu właściwej jednostki dozoru technicznego o wstrzymaniu eksploatacji lub wycofaniu z obrotu urządzenia technicznego (art. 63 ust. 1 pkt 2 DozTechU)	354
IV. Przerabianie urządzenia technicznego bez zgody organu właściwej jednostki dozoru technicznego (art. 63 ust. 2 DozTechU)	354
§ 34. Używanie chemicznych środków policyjnych jako środka prowadzenia działań wojennych	356
§ 35. Produkowanie i inne postępowanie bez wymaganego pozwolenia lub wbrew jego warunkom z toksycznymi związkami chemicznymi lub ich prekursorami (art. 28 WykKonwBrChemU)	357
§ 36. Dokonywanie bez wymaganego zezwolenia lub wbrew jego warunkom obrotu z zagranicą toksycznymi związkami chemicznymi lub ich prekursorami (art. 29 WykKonwBrChemU) ..	362
§ 37. Niedopełnienie obowiązku informowania uprawnionego organu o prowadzonej działalności związanej z wykorzystaniem toksycznych związków chemicznych lub ich prekursorów (art. 30 WykKonwBrChemU)	363
§ 38. Uniemożliwianie lub utrudnianie przeprowadzenia inspekcji (art. 31 WykKonwBrChemU)	366
Rozdział IV. Pozakodeksowe przestępstwa przeciwko zdrowiu	371
§ 39. Wprowadzenie	372
§ 40. Przestępstwa przeciwko zdrowiu związane z wykonywaniem świadczeń medycznych przez osoby niemające odpowiednich, profesjonalnych uprawnień	373
I. Ustawa o zawodzie lekarza i lekarza dentystry z 1996 r.	373
II. Przestępstwa usytuowane w ustawie o publicznej służbie krwi	381
III. Ustawa o diagnostyce laboratoryjnej	386
§ 41. Przestępstwa przeciwko zdrowiu łączące się ze stosowaniem niesprawdzonych, niebezpiecznych lub nieodpowiednich wyrobów medycznych, farmaceutycznych i kosmetycznych	390
I. Ustawa o wyrobach medycznych z 2010 r.	390
II. Ustawa – Prawo farmaceutyczne	410
III. Ustawa o kosmetykach	431
§ 42. Przestępstwa przeciwko zdrowiu związane ze szkodliwymi używkami	433
I. Prawnokarna ochrona zdrowia somatycznego, psychicznego i moralnego społeczeństwa przed skutkami picia alkoholu	433

II. Prawnokarna ochrona zdrowia fizycznego i psychicznego społeczeństwa przed uzależnieniem od substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii	438
III. Prawnokarna ochrona zdrowia społeczeństwa przed szkodliwymi skutkami czynnego i biernego palenia tytoniu oraz nałogu nikotynowego	465
§ 43. Przepęstwa przeciwko zdrowiu związane z umożliwianiem dostępu do produktów żywnościowych zagrażających temu dobru ..	470
I. Prawnokarna ochrona zdrowia społeczeństwa przed niebezpiecznymi produktami żywnościowymi (spożywczymi)	472
II. Prawnokarna ochrona zdrowia społeczeństwa przed szkodliwymi produktami pochodzenia zwierzęcego	484
III. Prawnokarna ochrona zdrowia społeczeństwa przed zakaźnymi chorobami odzwierzęcymi oraz przed niekorzystnym wpływem substancji o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i beta-agonistycznym podawanych zwierzętom hodowlanym	488
§ 44. Przepęstwa przeciwko zdrowiu związane z przeszczepami komórek, tkanek lub narządów	507
Rozdział V. Przepęstwa gospodarcze określone w przepisach pozakodeksowych	515
§ 45. Zagadnienia ogólne	526
I. Pojęcie prawa karnego gospodarczego	526
II. Źródła pozakodeksowego prawa karnego gospodarczego	528
III. Systematyka pozakodeksowego prawa karnego gospodarczego	530
IV. Funkcje przepisów pozakodeksowego prawa karnego gospodarczego ..	532
V. Budowa przepisów pozakodeksowego prawa karnego gospodarczego ..	535
VI. Odpowiedzialność karna zastępcza w pozakodeksowym prawie karnym gospodarczym	537
VII. Dynamika wzrostu przepisów pozakodeksowego prawa karnego gospodarczego	538
VIII. Piśmiennictwo z zakresu pozakodeksowego prawa karnego gospodarczego	539
§ 46. Przepęstwa przeciwko działalności bankowej	540
I. Uwagi systemowe	540
II. Przepęstwa z ustawy – Prawo bankowe	545
III. Przepęstwa z ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym	565
IV. Przepęstwa z ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych ..	571
V. Przepęstwa z ustawy o usługach płatniczych	575
§ 47. Przepęstwa przeciwko działalności ubezpieczeniowej	586
I. Uwagi systemowe	586
II. Przepęstwa z ustawy o działalności ubezpieczeniowej	592
III. Przepęstwa z ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym. Charakterystyka ogólna przestępstw z art. 47 i 48 PośrUbezpU	602
§ 48. Przepęstwa przeciwko obrotowi giełdowemu piędźniemu i towarowemu	605
I. Uwagi systemowe	605
II. Przepęstwa z ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Charakterystyka przestępstw z art. 99–104 OfertaPublU	609
III. Przepęstwa z ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Charakterystyka przestępstw z art. 178–183 ObrInFinU	610

IV. Przepisy z ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym. Charakterystyka przestępstwa z art. 45 NadzRKapU	614
V. Przepisy z ustawy o funduszach inwestycyjnych. Charakterystyka przestępstw z art. 287–299 FundInwU	615
VI. Przepisy z ustawy o giełdach towarowych. Charakterystyka przestępstw z art. 56a–60 GiełdyTowU	616
VII. Przepisy z ustawy o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami. Charakterystyka przestępstw z art. 24 i 25 OstRozrachU	618
§ 49. Przepisy przeciwko obrotowi handlowemu i reglamentacji gospodarczej	619
I. Przepisy z ustawy – Kodeks spółek handlowych	619
II. Przepisy z ustawy o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej	624
III. Przepisy z ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji	648
IV. Przepisy z ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne	674
V. Przepisy z ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze	681
VI. Przepisy z ustawy o ochronie niektórych usług świadczonych drogą elektroniczną opartych lub polegających na dostępie warunkowym oraz z ustawy o podpisie elektronicznym	685
VII. Przepisy z ustawy o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz z ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym	697
VIII. Przepisy z ustawy o wyrobie napojów spirytusowych oraz rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych, z ustawy o wyrobie i rozlewie napojów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina oraz z ustawy o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych	706
IX. Przepisy z ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw	722
X. Przepisy z ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych	728
XI. Przepisy z ustawy o Inspekcji Handlowej	733
XII. Przepisy przeciwko obrotowi podatkowemu	735
XIII. Inne pozakodeksowe przestępstwa gospodarcze	750
Rozdział VI. Pozakodeksowe przestępstwa przeciwko środowisku	773
§ 50. Wprowadzenie do problematyki pozakodeksowych przestępstw przeciwko środowisku	776
I. Ewolucja przepisów o pozakodeksowych przestępstwach przeciwko środowisku	776
II. Pojęcie i zakres prawa ochrony środowiska	779
III. Koncepcja prawa karnego środowiska	780
IV. Systematyka pozakodeksowych przestępstw przeciwko środowisku ..	781
§ 51. Przepisy dopełniające Rozdział XXII KK	785
I. Przestępstwo zanieczyszczania wód morskich ze statków	785
II. Przepisy związane z międzynarodową i krajową ochroną gatunków roślinnych i zwierzęcych	788

III. Przestępstwa powodowania zagrożeń w związku z postępowaniem z organizmami genetycznie zmodyfikowanymi	802
§ 52. Przestępstwa przeciwko zasobom przyrodniczym	810
I. Przestępstwa łowieckie	810
II. Przestępstwa rybackie	829
III. Przestępstwa zabijania i znęcania się nad zwierzętami	840
IV. Przestępne dokonywanie doświadczeń na zwierzętach	850
V. Przestępstwa geologiczne i górnicze	859
VI. Przestępstwa zagrożenia jakości leśnego materiału rozmnożeniowego	867
VII. Przestępstwa związane z korzystaniem z wód	873
VIII. Przestępstwa związane z zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków	882
§ 53. Przestępstwa niedopełnienia obowiązków związanych ze szkodami w środowisku	886
I. Wprowadzenie	886
II. Przestępstwa z art. 28 ZapSzkŚrodU	888
III. Przestępstwa z art. 29 ZapSzkŚrodU	889
IV. Sankcje i zbiegi przepisów	890
§ 54. Przestępstwa związane z postępowaniem z substancjami mogącymi zagrozić środowisku	891
I. Przestępstwa związane z postępowaniem z chemikaliami	891
II. Przestępstwo niepodporządkowania się decyzji sanitarnej	897
III. Przestępstwa związane z postępowaniem z azbestem	898
IV. Przestępstwa związane z postępowaniem z substancjami zubożającymi warstwę ozonową	900
§ 55. Przestępstwa budowlane	902
I. Wprowadzenie	902
II. Przestępstwo z art. 90 PrBud	906
III. Przestępstwo z art. 91 PrBud	913
IV. Przestępstwo z art. 91a PrBud	916
Rozdział VII. Pozakodeksowe przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu	919
§ 56. Uwagi wprowadzające	920
§ 57. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	921
§ 58. Ustawa z 20.3.2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych	939
I. Kształtowanie się zakresu penalizacji w zakresie bezpieczeństwa imprez masowych	939
II. Zakres penalizacji z ustawy z 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych	941
Rozdział VIII. Pozakodeksowe przestępstwa w dziedzinie wyborów, polityki i inicjatywy ustawodawczej	955
§ 59. Kształtowanie się zakresu penalizacji zachowań skierowanych przeciwko prawidłowości przeprowadzenia aktu wyboru	957
I. Ustawa z 27.9.1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	957
II. Ustawa z 16.7.1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw	958
III. Ustawa z 12.4.2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej	959

IV. Ustawa z 20.6.2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta	961
V. Ustawa z 23.1.2004 r. – Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego	963
VI. Ustawa z 29.6.1995 r. o referendum	964
§ 60. Ustawa z 5.1.2011 r. – Kodeks wyborczy	965
I. Uwagi ogólne	965
II. Przestępstwa z ustawy – Kodeks wyborczy	967
§ 61. Ustawa z 27.6.1997 r. o partiach politycznych	978
§ 62. Ustawa z 24.6.1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli	981
§ 63. Ustawa z 15.9.2000 r. o referendum lokalnym	984
§ 64. Ustawa z 14.3.2003 r. o referendum ogólnokrajowym	985
Rozdział IX. Przestępstwa pozakodeksowe w zbiorowym prawie pracy	987
§ 65. Koncepcja przestępstw w zbiorowym prawie pracy	988
§ 66. Ingerencja prawa karnego w stosunki pracy z perspektywy historycznej	988
§ 67. Przestępstwa z ustawy o związkach zawodowych	993
I. Wprowadzenie	993
II. Przestępstwa z art. 35 ZwZawU	993
§ 68. Przestępstwa z ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych	1000
I. Wprowadzenie	1000
II. Przestępstwa z art. 26 SporyZbiorU	1000
Rozdział X. Pozakodeksowe przestępstwa w dziedzinie kultury	1007
§ 69. Teoretyczne podstawy wyodrębnienia przestępstw w dziedzinie kultury	1008
§ 70. Przestępstwa w dziedzinie kultury w ujęciu historycznym	1011
§ 71. Przestępstwa z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	1015
I. Wprowadzenie	1015
II. Przestępstwo z art. 108 OchrZabU	1015
III. Przestępstwo z art. 109 OchrZabU	1023
IV. Przestępstwo z art. 109a OchrZabU	1026
V. Przestępstwo z art. 109b OchrZabU	1026
§ 72. Przestępstwa z ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach	1027
I. Wprowadzenie	1027
II. Przestępstwo z art. 52 ArchU	1027
III. Przestępstwo z art. 53 ArchU	1030
IV. Przestępstwo z art. 54 ArchU	1032
Rozdział XI. Pozakodeksowe przestępstwa przeciwko własności intelektualnej	1033
§ 73. Przestępstwa prasowe	1036
I. Uwagi historyczne	1036
II. Ogólna charakterystyka ustawy – Prawo prasowe	1039
III. Zasady odpowiedzialności prawnej określone w Prawie prasowym	1041
IV. Analiza ustawowych znamion przestępstw stygizowanych w art. 43–49a PrPras	1045
V. Zagadnienia procesowe	1068
VI. Przestępstwa prasowe w świetle badań empirycznych	1069
§ 74. Prawnokarne aspekty prawa autorskiego i praw pokrewnych	1071
I. Uwagi ogólne	1071

II. Analiza znamion przestępstw stypizowanych w prawie autorskim	1074
III. Niektóre kwestie związane z wymiarem kary	1100
IV. Kwestie procesowe	1103
§ 75. Prawnokarna ochrona znaków towarowych	1104
I. Rys historyczny	1104
II. Uwagi ogólne	1105
III. Przestępstwo z art. 305 ust. 1 PrWłPrzem (oznaczanie towarów podrobionym znakiem towarowym lub obrót towarami oznaczonymi podrobionym znakiem towarowym)	1110
IV. Wypadek mniejszej wagi (art. 305 ust. 2 PrWłPrzem)	1118
V. Typ kwalifikowany (art. 305 ust. 3 PrWłPrzem)	1119
VI. Zbiegi przepisów	1121
VII. Wymiar kary	1122
VIII. Możliwość zastosowania kwalifikacji z art. 284 § 1 KK (przywłaszczenie cudzej rzeczy ruchomej lub prawa majątkowego) dla prawnokarnej ochrony znaku towarowego	1125
IX. Tryb ścigania	1126
§ 76. Przestępstwa stypizowane w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji	1126
I. Uwagi historyczne	1126
II. Uwagi ogólne	1128
III. Naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa	1129
IV. Przestępstwo kopiowania zewnętrznej postaci produktu	1155
V. Sprzedaż lawinowa (art. 24a ZNKU)	1161
Indeks rzeczowy	1167